

Bijlage 1: Plan van Aanpak verwerken adviezen Ecologische Autoriteit

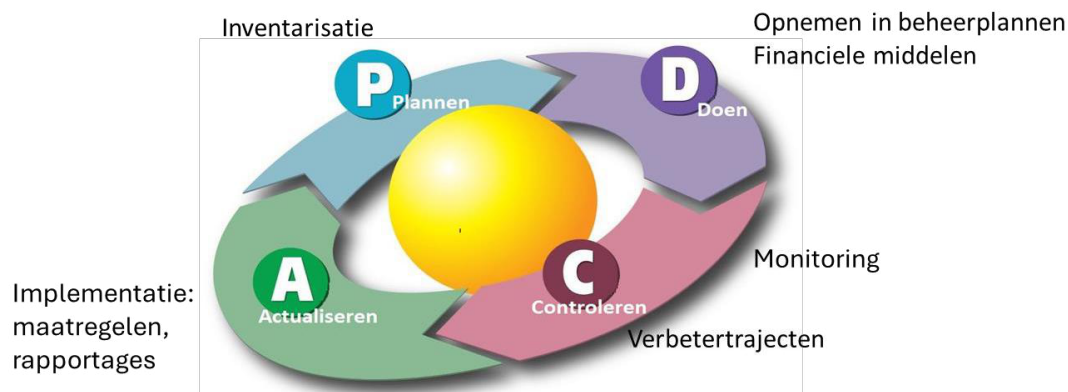
Achtergrond

Het ministerie van LNV heeft vorig jaar een Ecologische Autoriteit ingesteld om te toetsen of de juiste ecologische informatie beschikbaar is voor de onderbouwing van besluiten over beschermde natuur. Het gaat hierbij om besluiten over bijvoorbeeld natuurdoelanalyses en gebiedsprogramma's. een van de opdrachten die de Ecologische Autoriteit heeft gekregen is om alle natuurdoelanalyses voor stikstofgevoelige gebieden te toetsen. Onlangs zijn de laatste adviezen van de Ecologische Autoriteit over natuurdoelanalyses waarvoor Zuid-Holland de voortouwnemer is ontvangen. Nu alle adviezen zijn ontvangen, is een uitgebreide analyse gemaakt en zijn de adviezen vertaald naar een plan van aanpak. Het plan van aanpak is in deze memo uitgewerkt. Hierbij zijn twee belangrijke aandachtspunten:

PDCA cyclus

Het plan van aanpak is opgesteld volgens de zogenaamde PDCA (Plannen-Doen-Controlleren-Actualiseren) methodiek.

1. Plannen: Inventarisatie van te verwerken adviezen, hoe daarmee kan worden omgegaan en wie verantwoordelijk is;
2. Doen: Verwerken van concrete adviezen in de tweede generatie beheerplannen (deels lopend en deels in voorbereiding) en andere lopende trajecten (o.a. ZH-PLG), regelen financiële middelen via Programma Natuur, Natuurpact en Transitiefonds NPLG;
3. Controlleren: Verbetertrajecten monitoring (zowel landelijk als intern bij provincie) en kwaliteitsbeoordeling;
4. Actualiseren: Implementatie in maatregelen, rapportages, gebiedsprocessen e.d..

Toelichting plan van aanpak

1. Plannen

Half januari zijn de laatste adviezen ontvangen voor stikstofgevoelige gebieden waarvoor Zuid-Holland voortouwnemer is. Als eerste stap is de afgelopen weken een uitgebreide inventarisatie en analyse gemaakt van de adviezen waarop actie nodig is. Hieruit komt naar voren dat de adviezen op hoofdlijnen vergelijkbaar zijn tussen de gebieden. De adviezen zijn geclusterd op thema's. In

onderstaande tabel is kort samengevat wat de adviezen zijn, hoe we deze gaan oppakken en wie er verantwoordelijk voor is.

2. Doen

De meeste adviezen van de Ecologische Autoriteit kunnen worden meegenomen in de beheerplanevaluaties en de daarop volgende beheerplannen die nu en de komende jaren worden opgesteld. Het betreft concrete adviezen, bijvoorbeeld over ontbrekende data die wel beschikbaar zijn. Een goed voorbeeld daarvan is stikstofdepositie, wat oorspronkelijk niet in onze natuurdoelanalyses was uitgewerkt omdat daarvoor een apart onderzoek liep. Deze informatie wordt nu opgenomen in de beheerplannen. Dat geldt ook voor bodem- en waterkwaliteitsgegevens voor zover deze beschikbaar zijn voor het betreffende gebied. Op dit moment zijn drie beheerplannen al vergevorderd, en wordt een aantal andere beheerplannen voorbereid. Daarnaast worden ook (extra) maatregelen die door de Ecologische Autoriteit worden aanbevolen in de beheerplannen opgenomen en worden kleine verbeterpunten in de ecologische analyses hersteld. De (ontwerp) Natura 2000-beheerplannen worden door GS vastgesteld en ter kennisname met PS gedeeld voordat ze ter inzage gelegd worden.

De Ecologische Autoriteit heeft ook adviezen meegegeven voor de gebiedsprocessen in het kader van het Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied (ZH-PLG). Het betreft de relaties tussen de instandhoudingsdoelen en overige ZH-PLG doelen (o.a. stikstof), relaties met waterwinning, recreatiedruk, verstedelijking en waterveiligheid en het advies om met integrale oplossingen te komen voor de Natura 2000-doelen. De integrale aanpak van verschillende opgaven vormt de kern van het ZH-PLG, en deze adviezen zullen worden betrokken bij de nadere uitwerking van de ZH-PLG gebiedsplannen. Voor een deel kunnen deze onderwerpen worden opgepakt in het bredere ruimtelijke traject van de ruimtelijke puzzel.

Tabel: *Wie doet wat bij verwerken adviezen Ecologische Autoriteit*

Advies Ecologische Autoriteit	Wie doet wat?
Verbeter de uitwerking van de doelen	Rijk: uitwerking landelijke Natura 2000-doelen, doorvertaling naar regio/gebieden moet nog gemaakt worden
	Rijk ism provincies: uitwerking nieuwe methodiek kwaliteitsbeoordeling (planning: fase 1 afgerond, fase 2 eind 2025)
	Provincie: nadere uitwerking in Natura 2000-beheerplannen, Ecologische Autoriteit is positief over methode voor 'voorlopige gebiedsdoelen'
Verbeter inzicht in het ecologische systeem (LESA) ¹	Provincies in IPO verband: In IPO verband worden afspraken gemaakt om de LESA's te verbeteren, Ecologische Autoriteit zal hierover adviseren
	Provincie: nadere uitwerking in beheerplannen
Verbeter de ecologische analyse van de huidige situatie en referentiesituatie	Provincies ism Rijk: landelijk verbetertraject monitoring
	Provincie: referentiesituatie (T0) beter uitwerken in beheerplannen
	Rijk ism provincies: uitwerking nieuwe methodiek kwaliteitsbeoordeling (planning: fase 1 afgerond, fase 2 eind 2025)
Werk de maatregelen voor doelbereik beter uit	Provincie: uitgevoerde maatregelen en (verwachte) effecten worden uitgewerkt in evaluatie beheerplannen
	Provincie: door Ecologische Autoriteit genoemde maatregelen aanvullend opnemen in beheerplannen, ZH-PLG en/of Programma Natuur
	Provincie: overige punten uitwerken in beheerplannen
Verbeter de synthese en conclusies	Provincie: eindoordelen cf landelijke methodiek worden in de Natura 2000-beheerplannen meegenomen
Werk onderzoeks- en kennisvragen uit in een kennis- en monitoringsprogramma	Provincies in IPO verband: kennis/onderzoeksbehoefte wordt geïnventariseerd en via OBN natuurkennisnetwerk uitgezet via 'raad en daad'-programma
	Provincies ism Rijk: Verbeterprogramma VHR-monitoring
Verbeter het methodiekendocument	Provincies in IPO verband: inmiddels is een landelijke handreiking beschikbaar die voor vervolg op NDA's kan worden gebruikt
Adviezen voor het provinciale gebiedsprogramma	Provincie: worden opgepakt via ZH-PLG

3. Controleren

¹ LESA: Landschaps Ecologische Systeem Analyse, zie ook <https://www.natuurkennis.nl/themas/Landschapsecologische-systeemanalyse/lesa/lesa/>

Twee specifieke punten die in vrijwel alle adviezen genoemd zijn, worden hieronder nog apart toegelicht. Het betreft de methodiek voor het bepalen van de kwaliteit van habitattypen en leefgebieden en monitoring. Op dit moment wordt de kwaliteit van habitattypen afgeleid op basis van de vier aspecten (abiotiek, vegetatietypen, typische soorten en overige kenmerken van een goede structuur en functie) uit de zogenaamde profielendocumenten die voor elk habitatype zijn opgesteld. Alleen voor abiotiek en vegetatie is hieraan een specifieke beoordeling gekoppeld (wanneer is iets goed, matig of slecht), voor de andere aspecten is er geen maatlat beschikbaar. Dit maakt het erg lastig om kwaliteit goed te beoordelen. Het ministerie van LNV heeft dan ook opdracht gegeven aan SOVON Vogelonderzoek en Wageningen Universiteit & Researchcentrum om een nieuwe beoordelingssystematiek op te stellen. De belangrijkste uitgangspunten daarbij zijn dat deze 'gedragen, meetbaar, schaalbaar en blijvend' moet zijn. Fase 1 is recent afgerond en momenteel wordt de opdracht voor fase 2 uitgewerkt. De verwachting is dat de methodiek eind 2025 beschikbaar is en dan de huidige beoordeling op basis van de profielendocumenten vervangt.

Naast de opdracht voor de methodiek kwaliteitsbeoordeling loopt er een landelijk verbetertraject monitoring van Vogel- en Habitatrichtlijndoelen, het 'Verbeterprogramma VHR-monitoring'. Veel van de adviezen van de Ecologische Autoriteit hebben direct of indirect betrekking op monitoring. Tijdens het opstellen van de natuurdoelanalyses heeft de provincie zelf ook geconstateerd dat sommige gegevens ontbreken, maar ook dat vaak nog niet lang genoeg gemonitord wordt om daar eenduidige conclusies aan te verbinden.

Daar waar het ontbreken van gegevens op korte termijn, met bestaande methodieken en met beperkte middelen op is te lossen zal dit worden gedaan (no regret acties). Voor andere hiaten moeten soms gewacht worden tot er meer gegevens beschikbaar komen: voor de habitatrichtlijnsorten is bijvoorbeeld afgelopen jaren al gestart met betere monitoring (o.a. via het Netwerk Ecologische Monitoring), maar dit loopt nog te kort om de (statistische) trends af te kunnen leiden die de Ecologische Autoriteit graag wil zien.

Daarnaast sluiten we aan bij landelijke ontwikkelingen zoals het 'verbeterprogramma VHR-monitoring'. Hier wordt via drie sporen gewerkt aan een duurzaam monitoringssysteem: omgevingscondities, doelbereik en (uitvoering) natuurmaatregelen. Provincie Zuid-Holland is hierbij actief betrokken.

Los van het landelijke traject is binnen Provincie Zuid Holland de organisatie van de natuurmonitoring afgelopen jaren verbeterd: het team is versterkt, er is meer samenspel tussen de diverse opdrachten en samen met dataspecialisten wordt gewerkt aan een betere ontsluiting van de kennis en gegevens die afgelopen (tientallen) jaren zijn verzameld. Echter is er nog veel werk aan de winkel. Door de integralere manier van werken groeit de behoefte aan procesbeschrijvingen en duidelijke taken, rollen en verantwoordelijkheden. Daarnaast neemt de vraag naar data, het ontsluiten van data (beheer) en het converteren van data naar beleidsinformatie sterk toe. Om de vraag te kunnen bijbenen is op korte termijn versterking (meer fte) nodig.

4. Actualiseren

Tot slot worden de adviezen verwerkt tot concrete maatregelen en in producten zoals de beheerplannen en het ZH-PLG gebiedsplan. In sommige gevallen heeft de Ecologische Autoriteit specifieke (extra) maatregelen voorgesteld. Deze worden opgenomen in de maatregelenpakketten in

de beheerplannen of van het ZH-PLG. Dit geldt ook voor onderzoek naar ontbrekende kennis of pilots. De Ecologische Autoriteit adviseert een kennis- en monitoringsprogramma op te stellen. Voor zaken die relevant zijn voor meerdere gebieden of doelen wordt dit in IPO-verband geïnventariseerd en uitgezet via het OBN natuurkennisnetwerk. Voor stikstofgevoelige doelen worden de maatregelen opgenomen in de aanvraag voor de Specifieke Uitkering (SPUK) voor fase 2 van het Programma Natuur. Ook is een aantal maatregelen voorgedragen als koploperproject in het kader van het ZH-PLG.

De resultaten van de (verbeterde) monitoring komen gedurende de komende jaren beschikbaar en vormen belangrijke input voor de verschillende (verplichte) rapportages van het Rijk aan de EU, van de provincies aan het Rijk en binnen de provincies aan Provinciale Staten.

Adviezen Ecologische Autoriteit:

Coepelduynen:

https://www.ecologischeautoriteit.nl/docs/mer/p50/p5005/5005_advies_over_de_natuurdoelanalyse.pdf

Meijndel & Berkheide:

https://www.ecologischeautoriteit.nl/docs/mer/p50/p5004/5004_advies_over_de_natuurdoelanalyse.pdf

Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein:

https://www.ecologischeautoriteit.nl/docs/mer/p50/p5007/5007_advies_over_de_natuurdoelanalyse.pdf

Nieuwkoopse Plassen & De Haeck:

https://www.ecologischeautoriteit.nl/docs/mer/p50/p5006/5006_advies_over_de_natuurdoelanalyse.pdf

Solleveld & Kapittelduinen:

https://www.ecologischeautoriteit.nl/docs/mer/p50/p5014/5014_advies_natuurdoelanalyse.pdf

Westduinpark & Wapendal:

https://www.ecologischeautoriteit.nl/docs/mer/p50/p5013/5013_advies_natuurdoelanalyse.pdf

Voornes Duin:

https://www.ecologischeautoriteit.nl/docs/mer/p50/p5016/5016_advies_natuurdoelanalyse.pdf

Duinen Goeree & Kwade Hoek

https://www.ecologischeautoriteit.nl/docs/mer/p50/p5015/5015_advies_natuurdoelanalyse.pdf

Algemeen advies:

https://www.ecologischeautoriteit.nl/docs/mer/p51/p5133/doen_wat_moet_en_kan.pdf

Alle overige adviezen van de Ecologische Autoriteit:

<https://www.ecologischeautoriteit.nl/adviezen?it=fp>